

## D O M

afsagt den 28. oktober 2016 af Vestre Landsrets 5. afdeling (dommerne Henrik Twilhøj, Henrik Estrup og Jacob Hinrichsen (kst.)) i ankesag

V.L. B-0263-16

Arving 2,

Arving 3

og

Arving 4

(advokat Karen Marie Hansen, Tønder)

mod

Arving 1

(advokat Ditte F. Østergaard, Aalborg)

Retten i Kolding har den 18. januar 2016 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. BS SKSd-855/2015).

### **Påstande**

For landsretten har appellanterne, Arving 2, Arving 3 og Arving 4, nedlagt påstand om frifindelse.

Arving 2, Arving 3 og Arving 4 har endvidere nedlagt selvstændig påstand om, at indstævnte, Arving 1, skal anerkende, at nærmeste pårørende i forsikringerne og pensionerne er arvingerne efter loven, jf. forsikringsaftaleloven § 105 og 105 a.

**Arving 1** har nedlagt påstand om stadfæstelse og har overfor **Arving 2's**, **Arving 3's** og **Arving 4's** selvstændige påstand nedlagt påstand om frifindelse.

Twisten for landsretten drejer sig således ikke om gyldigheden af testamentet af 12. juli 2014, men alene om fordelingen af forsikringssummer og pensioner.

**Arving 1** og **Arving 2** har fri proces for landsretten.

### Supplerende oplysninger

**Afdøde 1** afgik ved døden den 23. december 2012 og ikke som anført i byrettens dom den 23. december 2013.

Der er for landsretten fremlagt yderligere bilag, herunder mailkorrespondance fra september og oktober 2013 mellem **Afdøde 2** og **Arving 2**.

### Forklaringer

Vidne 2 (V2)

**Arving 4**, **Arving 1**, **V2** og **Vidne 4** har afgivet supplerende forklaring for landsretten. Der er endvidere afgivet forklaring af **Arving 3** og **Vidne 6 (Tidl. Person 1)**.

**Arving 3** har forklaret, at hun var **Afdøde 1's** søster, og afdøde **Afdøde 2** var således hendes svigerinde. Hun havde et rigtig godt forhold til **Afdøde 2** og **Afdøde 1**. Hun besøgte dem tit og overnattede ofte hos dem. De havde en fælles interesse i heste, og hun hjalp til med de heste, der var opstaldet hos **Afdøde 2** og **Afdøde 1**. Hun er gift med **Person 28**. De har 3 børn ved navn **P22**, **P21** og **P23**. **Person 28** er håndværker og har hjulpet **Afdøde 2** og **Afdøde 1** med mange praktiske ting. **Afdøde 2** og **Afdøde 1** havde også nær forbindelse med hendes mor. **Afdøde 1** døde pludseligt og var i arbejde helt frem til sin død. Hun har aldrig hørt om, at **Afdøde 1** og **Afdøde 2** ville flytte fra hinanden. Det var meningen, at **Afdøde 2** og **Afdøde 1** skulle have holdt jul hos hende og hendes mand i 2012, men **Afdøde 1** døde dagen før juleaften. Straks efter dødsfaldet besøgte hun og hendes mand **Afdøde 2**. Hun er advokatsekretær, og **Afdøde 2** bad hende

Person 21 (P21)

Person 22 (P22)

Person 23 (P23)

om hjælp med det praktiske i forbindelse med dødsfaldet. Efter **Afd 1's** død var hun og **Afdøde 2** ofte i kontakt med hinanden. Det var mest pr. telefon, men hun og **Person 28** og børnene besøgte også **Afdøde 2**. **Afdøde 2** var også flere gange på besøg hos hende og hendes mor, **Arving 2**, bl.a. til hendes fødselsdag i 2013 og til hendes mors fødselsdag i 2013. Hun og hendes familie var også sammen med **Afdøde 2** ved flere andre lejligheder efter **Afd 1's** død, bl.a. i forbindelse med ridestævner. Den sidste gang, hun besøgte **Afdøde 2**, var den 6. maj 2014. Hun og **Afdøde 2** havde et fortroligt forhold og talte sammen om mange ting, herunder **Afd 2's** sygdom. Da hun og **Afdøde 2** har samme fornavn, omtalte **Afdøde 2** hende som søster. **Afdøde 2** var med til hendes fødselsdag i slutningen af maj 2014. Ved den lejlighed talte de også om **Afd 2's** sygdom, og at der ikke var så meget at gøre. Det var sidste gang, hun så **Afdøde 2**. Den 13. juli 2014 havde hun og hendes mand en af **Afd 2's** heste med til stævne på Fyn. En af de øvrige tilstedeværende var **V2**, som hjalp **Afdøde 2** med at finde en køber til hesten. Nogle dage senere var hun og **V2** på **Afd 2's** tes bopæl, da køberen skulle hente hesten. Hun troede, at **Afdøde 2** ville være kommet hjem fra sygehuset, men **V2** fortalte, at **Afdøde 2** var kommet på hospice. Hun kender **Arving 1** og hans familie, og de har ofte været sammen hos **Afdøde 1** og **Afdøde 2**. Hun og hendes mand havde planlagt at besøge **Afdøde 2** på hospice, men det nåede de ikke, før **Arving 1** ringede og fortalte, at **Afdøde 2** var død. Hun og hendes mand og børn var med til **Afd 2's** bisættelse.

**Arving 4** har supplerende forklaret, at han besøgte **Afdøde 1** og **Afdøde 2** sidste gang to måneder før, **Afdøde 1** døde. Han havde også kontakt med **Afdøde 2** efter, at **Afdøde 1** var død. **Afdøde 2** besøgte også ham og hans kone på et tidspunkt. Hans mor var også til stede. Han og **Afdøde 2** har også efter **Afd 1's** død flere gange været sammen til familiefødselsdage. Sidste gang var i maj 2014. **Afdøde 2** var også på et tidspunkt inviteret til en familiefest, men hun meldte afbud, fordi hun var bange for smitterisikoen. Han og hans kone og børn var med til **Afd 2's** bisættelse. Ved det efterfølgende kaffebord talte han bl.a. med **Afd 2's** far **Vidne 6**. Han ved ikke, hvem der var hos **Afdøde 2**, da hun døde.

**Arving 1** har supplerende forklaret, at han har købt sin søster **Afdøde 2's** ejendom ud af boet. Det har han gjort for at føre **Afd 2's** stutteri videre i hendes ånd. Det har dog været nødvendigt at reducere hesteholdet, da bobehandlingen har trukket så længe ud. Det lå **Afdøde 2** meget på sinde, at der skulle tages vare på stutternet og hestene, og det

var bl.a. derfor, hun oprettede et testamente, mens hun var på hospice. Det var meningen, at **Arving 3's** 3 børn skulle arve 50.000 kr. hver, men bortset herfra skulle hans søsters svigerfamilie ikke arve noget. Han tror ikke på, at der efter **Afd 1's** død har været den kontakt mellem hans søster og **Afdøde 2**, som **Arving 3** netop har fortalt om. Det var hans søster alt for svag til. **Arving 3** og hendes familie var i hvert fald ikke med til hans søsters fødselsdag den 22. maj 2014. Hans søster havde et stort hestenetværk, og den forbindelse, hun havde til **Arving 3** og hendes familie, var ikke tættere end til andre i dette netværk. Forholdet var heller ikke nært, mens **Afdøde 1** levede. Det var ikke hans søster, men hendes veninde **Person 29**, der indgik aftale med **Person 28** i forbindelse med det stævne på Fyn i maj 2014, som **Arving 3** netop har forklaret om. Han var med til dette stævne. På stævnet blev der orienteret om, at hans søster var blevet indlagt. Efter stævnet var de mange, der tog af sted til Vejle Sygehus for at vise hans søster den guldmedalje, som hendes hest havde vundet. **Arving 3** og hendes familie tog ikke med, selv om de var bekendt med, at han og de øvrige tog af sted. Der har ham bekendt ikke været kontakt mellem hans søster og **Arving 2** siden den mailkorrespondance mellem dem i september-oktober 2013, der er fremlagt for landsretten. Det er ikke rigtigt som forklaret af **Arving 3**, at han ringede til hende og fortalte, at hans søster var død. Han sendte en sms, som han gjorde til hele sin søsters netværk. Han var ikke til stede, da hans søster døde, men han havde besøgt hende aftenen forinden.

**V2** har supplerende forklaret, at det ikke er rigtigt, som det fremgår af gengivelsen af hendes forklaring for byretten, at **P27** fik en hest. Det var hende, der fik en hest. Hun bor fortsat i en lejlighed på stuttoriet. Hun kender ikke **Afdøde 2's** svigerfamilie. Hun ved dog, hvem **Arving 3**, som er til stede i retten, er. Hun ved også, hvem hendes mand **Person 28** er. Det er rigtigt, at hun på et tidspunkt på **Afdøde 2's** vegne har hjulpet **Arving 3** og hendes mand med at sælge en hest, og at **Arving 3** og hendes mand i den forbindelse var på **Afdøde 2's** ejendom. Det kan godt være, at det var i maj 2014. Bortset herfra har hun aldrig set nogen fra **Afdøde 2's** svigerfamilie på ejendommen. Hun har dog set **Arving 3** og hendes mand et par gange i forbindelse med hestestævner, men derudover kender hun dem ikke. Hun deltog i **Afdøde 2's** fødselsdag i maj 2014. Der var ikke nogen fra **Afdøde 2's** svigerfamilie med til fødselsdagen.

Person 27 (P27)

Vidne 6 har forklaret, at han er Afdøde 2's far. Han og hans hustru havde et nært forhold til Afdøde 2, og de boede tæt på hinanden. Han og Afdøde 2 så hinanden stort set dagligt. I begyndelsen af Afd 2's og Afd 1's ægteskab havde han et godt forhold til Afdøde 1, men i de sidste 10 år var forholdet ikke så godt som følge af Afd 1's drikkeri. I årene op til Afd 1's død kom Afd 1's familie ikke på besøg ret tit. Han har ikke set nogen fra Afd 1's familie være på besøg på Afd 2's ejendom efter, at Afdøde 1 var død. Der var dog vist noget med en hest, der skulle sælges, men det husker han ikke nærmere om. Det er rigtigt, at han og hans hustru før Afd 2's død gav afkald på arv efter hende til fordel for deres søn Arving 1. Det skete efter aftale med Afdøde 2. I den forbindelse sagde Afdøde 2, at Arving 3's børn skulle arve 50.000 kr. hver, og at Arving 1's børn skulle arve 200.000 kr. hver, mens Arving 1 skulle arve resten. Han er helt sikker på, at Afdøde 2 ikke regnede med, at hendes svigerfamilie ville være arvinger efter loven. Det er vist rigtigt, at Afdøde 2 på et tidspunkt efter Afd 1's død var på besøg hos Afd 1's mor, Arving 2, for at gennemgå nogle kondolencekort. Han kender ikke noget til, at Arving 3 og hendes familie skulle have holdt jul sammen med Afdøde 2 og Afdøde 1 det år, Afdøde 1 døde.

Vidne 4 har supplerende forklaret, at han i forbindelse med sin datters hesteinteresse er kommet på Afdøde 2's ejendom siden 2000-2002, og han blev efterhånden ven med Afdøde 2 og hendes familie. Han kender Afd 1's familie fra ride-stævner, og han har set Arving 3 på ejendommen i forbindelse med noget med heste. Han har ikke set Arving 4 på ejendommen. Afd 2's forhold til sin bror Arving 1 var godt. Hun var glad for sin familie. Han og Afdøde 2 talte også om private forhold, og i tiden op til hendes død gav hun udtryk for, at hun ikke ønskede, at Afd 1's familie skulle arve noget. Hun var bitter på Afd 1's familie. Han har ikke kendskab til, om og i givet fald i hvilket omfang Afdøde 2 talte i telefon eller korrigerede med Afd 1's familie.

## Procedure

Parterne har gentaget deres anbringender for byretten for så vidt angår den del af tvisten, der er indbragt for landsretten, og har procederet i overensstemmelse hermed.

## Landsrettens begrundelse og resultat

Landsdommerne Henrik Estrup og Jacob Hinrichsen udtaler:

**Afdøde 1** døde uden at efterlade sig livsarvinger, og hans hustru, **Afdøde 2**, arvede ham derfor som eneste arving, ligesom hun modtog de forsikrings- og pensionsbeløb, der kom til udbetaling i anledning af hans død.

Da **Afdøde 2** efterfølgende døde uden at efterlade sig livsarvinger, uden at have indgået nyt ægteskab eller samlivsforhold og uden at have oprettet testamente, er **Afdøde 1's** slægtsarvinger, det vil sige hans mor **Arving 2** og hans søskende **Arving 3** og **Arving 4**, ubestridt arvinger i hendes bo med en halvdel, jf. arvelovens § 15, stk. 1, mens **Afdøde 2's** bror, **Arving 1**, der i henhold til sine forældres arveafkald er trådt i deres sted, er arving i boet med den anden halvdel.

De begunstigede ifølge de forsikrings- og pensionsaftaler, som **Afdøde 2** havde indgået, er, da hun ikke har bestemt andet, hendes "nærmeste pårørende".

Medmindre andet fremgår af omstændighederne, er **Afdøde 2's** "nærmeste pårørende" hendes arvinger, jf. forsikringsaftalelovens § 105 a.

Der er ikke i forsikringsaftalelovens eller arvelovens forarbejder eller i retspraksis holdpunkt for at fastslå, at forsikringsaftalelovens § 105 a skal fortolkes indskrænkende, således at udtrykket "arvinger" ikke omfatter alle arvinger, herunder personer, der er arvinger i medfør af arvelovens § 15.

Den omstændighed, at forsikringssummer ifølge forsikringsaftalelovens § 102, stk. 1, udbetales til den begunstigede uden om boet, kan ikke føre til et andet resultat.

**Arving 2**, **Arving 3** og **Arving 4** er dermed berettiget til halvdelen af de forsikrings- og pensionsbeløb, der kommer til udbetaling i anledning af **Afdøde 2's** død, medmindre "andet fremgår af omstændighederne", jf. forsikringsaftalelovens § 105 a, stk. 1.

Efter bevisførelsen for landsretten finder vi, at der i denne sag ikke er fornødent holdpunkt for at fravige lovens udgangspunkt.

**Afdøde 2**, der først blev syg efter, at **Afdøde 1** var død, kunne således have oprettet et testamente, der tilgodeså sin egen slægt, jf. arvelovens § 15, stk. 4, men det gjorde hun ikke. Det dokument, som hun oprettede umiddelbart før, hun døde, er uklart formuleret og bærer præg af hendes svækkelse og den nært forestående død og kan derfor ikke med den fornødne sikkerhed opfattes som en disposition, der fraviger lovens udgangspunkt om lighedeling mellem slægterne.

Den fremlagte mailkorrespondance mellem **Afdøde 2** og **Arving 2** viser, at der også efter **Afdøde 1's** død var venskabelig kontakt mellem slægterne.

Hertil kommer, at **Afdøde 2's** slægt ved fordelingen af arven efter hende får halvdelen af de forsikrings- og pensionsbeløb, der kom til udbetaling i anledning af **Afdøde 1's** død, og at det derfor, og da beløbene er nogenlunde sammenlignelige, stemmer med rimelighed, at **Afdøde 1's** slægt får halvdelen af de forsikrings- og pensionsbeløb, der kommer til udbetaling i anledning af **Afdøde 2's** død, således at de to slægter i arvemæssig henseende stilles lige i anledning af de to dødsfald, der indtraf med 1½ års mellemrum. Det bemærkes i den forbindelse, at udformningen af arvelovens § 15 netop havde til formål at sikre en mere ligelig fordeling af arven mellem førstafdødes og længstlevendes slægt, jf. herved de almindelige bemærkninger til forslaget til arveloven (LSF 100 2006/1 af 6. december 2006) pkt. 4.2.

Vi stemmer derfor for at tage de påstande, der er nedlagt af **Arving 2**, **Arving 3** og **Arving 4**, til følge.

Landsdommer Henrik Twilhøj udtaler:

**Afdøde 2** efterlod sig ikke ægtefælle, samlever eller børn. Der er derfor ikke i denne sag anledning til at kræve sikre holdpunkter for at fravige formodningsreglen i forsikringsaftalelovens § 105 a (tidligere § 105, stk. 5, jf. stk. 1), jf. herved Højesterets dom af 22. august 2007 gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2007, side 2815.

På denne baggrund finder jeg, at der efter en samlet vurdering af de forklaringer, der er afgivet under sagen, sammenholdt med indholdet af [Afdøde 2's] ugyldige testamente af 12. juli 2014 foreligger omstændigheder, der indebærer, at [Afdøde 2's] [ ] forældre og bror kan anses som nærmeste pårørende, og at udbetalingerne af de omhandlede forsikringssummer derfor ikke skal ske til [Afdøde 2's] arvinger, jf. formodningsreglen i forsikringsaftalelovens § 105 a.

Som følge af det anførte stemmer jeg for at tage [Arving 1's] påstande til følge.

Der afsiges dom efter stemmeflertallet.

Efter sagens udfald skal [Arving 1] betale sagens omkostninger for byretten til statskassen med 16.000 kr., da [Arving 2] havde fri proces, til [Arving 3] med 16.000 kr. og til [Arving 4] med 16.000 kr.

[Arving 1] har fri proces for landsretten. Statskassen skal derfor betale sagsomkostninger for landsretten til [Arving 3] med 16.000 kr. \*) til dækning af udgifter til advokat og 7.460 kr. til dækning af udgifter til retsafgift og til [Arving 4] med 16.000 kr. \*) til dækning af udgifter til advokat og 7.460 kr. til dækning af udgifter til retsafgift.

Da [Arving 2] ligeledes har fri proces for landsretten, ophæves sagens omkostninger mellem hende og [Arving 1].

Der er ved fastsættelsen af de nævnte beløb, der indeholder moms, lagt vægt på sagens værdi, omfang og forløb og på, at [Arving 2], [Arving 3] og [Arving 4] har været repræsenteret af den samme advokat.

Thi kendes for ret:

[Arving 2], [Arving 3] og [Arving 4] frifindes.

Arving 1 skal anerkende, at nærmeste pårørende i forsikringerne og pensionerne er arvingerne efter loven, jf. forsikringsaftaleloven § 105 og 105 a.

Arving 1 skal betale sagens omkostninger for byretten til statskassen med 16.000 kr., til Arving 3 med 16.000 kr. og til Arving 4 med 16.000 kr.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten til Arving 3 med \*\*) 23.460 kr. og til Arving 4 med \*\*\*) 23.460 kr.

Sagens omkostninger for landsretten i forholdet mellem Arving 1 og Arving 2 ophæves.

Sagsomkostningerne skal betales inden 14 dage og forrentes efter rentelovens § 8 a.

Henrik Twilhøj

Henrik Estrup

Jacob Hinrichsen

Side 8: 2 x \*) Berigtiget ved retsbog af 12. januar 2017. (Supplerende tekst: ”til dækning af udgifter til advokat og 7.460 kr. til dækning af udgifter til retsafgifter”)

\*\*) Berigtiget ved samme retsbog (oprindelig tekst: ”16.000 kr.”)

\*\*\*) Berigtiget ved samme retsbog (oprindelig tekst: ”16.000 kr.”)

Henrik Twilhøj